

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. gegužės 29 d. Nr. 21RE3-206 (AG3-132/26-2026)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ramintos Ramanauskienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo Asmens X skundą atsakovei Mažeikių rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareijojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas Asmuo X (toliau – ir pareiškėjas) 2026 m. balandžio 20 d. pateikė Komisijai skundą, kuriuo prašo panaikinti atsakovės Mažeikių rajono savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovė arba administracija) 2026 m. balandžio 7 d. sprendimą Nr. SP4-1077 „Dėl papildomos išmokos vaikui (auginantiesiems 3 ir daugiau vaikų) neskyrimo“ (toliau – Sprendimas), įpareigoti atsakovę iš naujo įvertinti pareiškėjo prašymą, atlikti papildomos išmokos perskaičiavimą nuo pradinio kreipimosi dienos, apskaičiuoti ir išmokėti susidariusią nepriemoką už laikotarpį iki 12 mėnesių.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad jis yra trijų nepilnamečių vaikų tėvas: vienas vaikas gyvena su pareiškėju Lietuvoje, o du vaikai gyvena okupuotoje Ukrainos teritorijoje su jų motina. Vaikų motina yra sudariusi naują santuoką ir gyvena su nauju sutuoktiniu bei jų bendru vaiku, tačiau tai nepanaikina pareiškėjo, kaip tėvo, teisių ir pareigų.

Pareiškėjas nurodo, kad jis reguliariai teikia vaikams išlaikymą (alimentus) ir papildomą finansinę pagalbą: siunčia lėšas jų kasdienėms reikmėms, drabužiams, mokymosi priemonėms, dovanoms ir kitoms išlaidoms. Taigi, faktiškai prisideda prie visų trijų vaikų išlaikymo.

Teigia, kad jis neprašo išmokų už vaikus, gyvenančius Ukrainoje. Prašo tik papildomos išmokos tam vaikui, kuris gyvena Lietuvoje, kaip asmeniui, auginančiam tris vaikus. Vaikai negali gyventi Lietuvoje dėl objektyvių priežasčių – karo veiksmų, okupuotos teritorijos ir dokumentų sutvarkymo neįmanomumo. Šios aplinkybės nepriklauso nuo pareiškėjo valios.

Pareiškėjas pažymi, kad įstatymas nereikalauja, kad visi vaikai gyventų kartu su vienu iš tėvų ar Lietuvos Respublikos teritorijoje, siekiant pripažinti asmenį auginančiu tris ir daugiau vaikų. Vaikų gyvenimas su motina ir jos nauja šeima nepanaikina jo, kaip tėvo, teisių ir pareigų, įskaitant pareigą juos išlaikyti. Auginimas turi būti vertinamas ne tik kaip fizinis gyvenimas kartu, bet ir kaip faktinis vaikų išlaikymas, nuolatinė finansinė parama bei dalyvavimas jų gyvenime.

Vertina, kad atsisakymas skirti išmoką prieštarauja įstatymo tikslui, taip pat teisingumo, protingumo ir proporcingumo principams.

Atsakovė Mažeikių rajono savivaldybės administracija atsiliepiame į skundą nurodė, kad su juo nesutinka ir prašo atmesti kaip nepagrįstą.

Administracija Sprendimą priėmė atsakydama į pareiškėjo 2026 m. balandžio 7 d. skundą „Dėl nepagrįsto atsisakymo pripažinti gausios šeimos statusą“ (toliau – prašymas). Pareiškėjas prašė pripažinti jo šeimą gausia, įskaitant visus tris jo nepilnamečius vaikus ir perskaičiuoti bei skirti priklausančias išmokas nuo teisės atsiradimo dienos. Atsakovė pažymi, kad Sprendimu pareiškėjui buvo išsamiai atsakyta, pateikiant argumentus, pagrįstus teisės aktais, kad papildoma išmoka vaikui pareiškėjui negali būti skiriama.

Priešingai nei nurodo pareiškėjas, papildoma išmoka vaikui už tą patį vaiką skiriama ir mokama kiekvienam bendrai gyvenančių asmenų, kurie augina tris ar daugiau vaikų, auginamam vaikui. Atsakovė teigia, kad svarbu yra tai, kad vaikas turi būti būtent auginamas, o ne tik išlaikomas. Sprendime buvo pagrįstai nurodyta, kad tiek Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo (toliau – Išmokų vaikams įstatymas), tiek ir Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Paramos įstatymas) nuostatos reikalauja faktinio vaikų auginimo, o ne vien biologinės tėvystės fakto. Taip pat buvo nurodyta, kad vien tik vaikų išlaikymas (alimentų mokėjimas) nėra laikomas vaikų auginimu Išmokų įstatymo prasme, kadangi auginimas siejamas su faktiniu vaiko priežiūros, auklėjimo ir kasdienio rūpinimosi funkcijų vykdymu.

Pareiškėjui taip pat buvo paaiškinta, kad pagal Išmokų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį išmoka vaikui skiriama tik tuo atveju, jeigu vaikas (asmuo) atitinka šio įstatymo 1 straipsnio 2 dalies nuostatas. Tai reiškia, kad vaikas gyvena Lietuvos Respublikoje ir turi teisę joje gyventi. Kadangi minėti vaikai gyvena Ukrainoje ir neturi teisės gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinančių dokumentų, jie neatitinka šių sąlygų, todėl negali būti vertinami kaip asmenys, suteikiantys teisę į papildomą išmoką kaip gausiai šeimai.

Administracija pažymi, kad buvo aiškiai ir konkrečiai nurodyti teisiniai pagrindai ir priežastys, dėl ko papildoma išmoka vaikui pareiškėjui negali būti skiriama. Nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo skundžiamo Sprendimo pripažinti nemotyvuotu. Sprendimas atitinka teisės aktų nuostatų reikalavimus, todėl naikinti jo dėl skunde nurodytų motyvų ir aplinkybių nėra teisinio pagrindo.

Skundas atmestinas.

Byloje ginčas kilo dėl Sprendimo, kuriuo pareiškėjui atsisakyta skirti papildomą išmoką vaikui, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas 2026 m. balandžio 7 d. elektroniniu laišku „Skundas dėl nepagrįsto atsisakymo pripažinti gausios šeimos statusą“ kreipėsi į atsakovę, prašydamas išnagrinėti jo „oficialų skundą dėl Socialinių reikalų skyriaus nepagrįsto atsisakymo pripažinti <...> šeimą gausia“. Pareiškėjas prašė pripažinti jo šeimą gausia, įskaitant visus tris jo nepilnamečius vaikus, perskaičiuoti ir skirti priklausančias išmokas nuo teisės į jas atsiradimo dienos.

Administracija atsakė skundžiamu Sprendimu. Atsakovė, išnagrinėjusi pareiškėjo prašymą, Sprendimu informavo pareiškėją, kad pareiškėjo prašoma papildoma išmoka vaikui negali būti skiriama. Sprendime pateiktos nuorodos į Išmokų vaikams įstatymo bei Piniginės paramos įstatymo normas, kuriomis remdamasi atsakovė sprendė, kad nustačius, jog pareiškėjas gyvena Lietuvos Respublikoje su sutuoktine ir vienu nepilnamečiu vaiku, o kiti du jo nepilnamečiai vaikai gyvena Ukrainoje su jų motina, nėra perkelti gyventi į Lietuvos Respubliką ir neturi leidimų gyventi Lietuvos Respublikoje, konstatuotina, kad pareiškėjo vaikai gyvena atskirose šeimose: vienas vaikas gyvena kartu su pareiškėju Lietuvos Respublikoje, o kiti du vaikai gyvena su jų motina Ukrainoje, todėl šie vaikai nesudaro vienos bendrai gyvenančių asmenų šeimos. Sprendime taip pat paaiškinta, kad vaikų išlaikymas (alimentų mokėjimas) nėra laikomas vaikų auginimu Išmokų vaikams įstatymo kontekste, kadangi auginimas siejamas su faktiniu vaiko priežiūros, auklėjimo ir kasdienio rūpinimosi funkcijų vykdymu. Administracija konstatavo, kad pareiškėjas faktiškai augina tik vieną vaiką Lietuvos Respublikoje, o kiti du vaikai su pareiškėju negyvena, nėra bendrai gyvenančių asmenų sudėtyje ir neatitinka gyvenimo Lietuvos Respublikoje reikalavimo, todėl pareiškėjas neatitinka Išmokų vaikams įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytos sąlygos dėl trijų ir daugiau vaikų auginimo ir papildoma išmoka vaikui pareiškėjui negali būti skiriama.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Skundžiamu sprendimu, kreipėsi į Komisiją, prašydamas jį panaikinti.

Ginčo santykį reglamentuoja Išmokų vaikams įstatymas, Piniginės paramos įstatymas. Atsakovės pagal vykdomos veiklos pobūdį bei teisės aktais suteiktą kompetenciją yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taip pat taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatos, kurios nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje (VAI 1 straipsnio 1 dalis).

Pareiškėjas skunde nurodo, kad atsakovė netinkamai suprato jo prašymą. Pareiškėjas teigia, kad jis neprašė išmokų už visus tris vaikus, o tik papildomos išmokos vaikui, gyvenančiam Lietuvoje. Iš skundžiamo Sprendimo turinio aišku, kad atsakovė sprendė tik papildomos išmokos vaikui, gyvenančiam su pareiškėjui, skyrimo klausimą, taigi, šioje byloje vertinamas Sprendimo, kuriuo neskirta papildoma išmoka tik vienam vaikui, teisėtumas.

Išmokų vaikams įstatymas nustato vienkartinės ir periodinės išmokas, užtikrinančias finansinę paramą šeimoms, auginančioms vaikus ar įvaikius, ir vaikams, netekusiems tėvų globos, jų dydžius, asmenų, turinčių teisę gauti išmokas, kategorijas, šių išmokų skyrimo ir mokėjimo sąlygas, tvarką ir finansavimą (Išmokų vaikams įstatymo 1 straipsnis).

Išmokų vaikams įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad bendrai gyvenantys asmenys šiame įstatyme apibrėžiami taip, kaip jų sąvoka apibrėžta Piniginės paramos įstatyme. Piniginės paramos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad „bendrai gyvenantys asmenys – sutuoktiniai ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), arba vienas iš tėvų ir jo vaikai (įvaikiai) iki 18 metų; neįregistravę santuokos ir bendrą ūkį tvarkantys pilnamečiai ar veiksniais pripažinti nepilnamečiai vyras ir moteris ir jų vaikai (įvaikiai) iki 18 metų <...>“.

Ginčo kontekste aktuali Išmokų vaikams įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostata, pagal kurią papildomai išmoka vaikui gali būti mokama kiekvienam bendrai gyvenančių asmenų arba globėjo (rūpintojo), kurie augina ir (ar) globoja tris ar daugiau vaikų, auginamam ir (ar) globojamam vaikui, kuriam globa (rūpyba) nustatyta šeimoje.

Sistemiškai aiškinant aukščiau aptartas Išmokų vaikams įstatymo ir Piniginės paramos įstatymo normas darytina išvada, kad papildomai išmoka vaikui gali būti mokama tik esant sąlygai, kad bendrai gyvenantys asmenys augina tris ar daugiau vaikų. Teisės aktai nenumato galimybės skirti papildomą išmoką tik vienam vaikui, jei kiti vaiką auginančio asmens vaikai su šiuo asmeniu negyvena.

Iš skundo ir su juo į bylą pateiktų dokumentų spręstina, kad pareiškėjas neginčija fakto, kad su juo gyvena tik vienas iš jo trijų vaikų, o kiti du vaikai gyvena Ukrainos teritorijoje.

Nors pareiškėjas skunde teigia, kad „įstatymas nereikalauja, kad visi vaikai gyventų kartu su vienu iš tėvų ar Lietuvos Respublikos teritorijoje, siekiant pripažinti asmenį auginančiu tris ir daugiau vaikų“, Komisija pažymi, kad pagal Išmokų vaikams įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punkte toks reikalavimas yra įtvirtintas („papildomai išmoka vaikui gali būti mokama kiekvienam bendrai gyvenančių asmenų arba globėjo (rūpintojo), kurie augina ir (ar) globoja tris ar daugiau vaikų, auginamam ir (ar) globojamam vaikui, kuriam globa (rūpyba) nustatyta šeimoje“).

Nustačiusi, kad pareiškėjo faktinė padėtis neatitinka Išmokų vaikams įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatų, atsakovė pagrįstai sprendė, kad papildomai išmoka vaikui pagal pareiškėjo prašymą neskirtina.

Aplinkybė, kad pareiškėjas periodiškai moka išmokas su juo kartu negyvenančių vaikų išlaikymui, nėra teisiškai reikšminga, nes, kaip teisingai atsiliepiame pažymėjo atsakovė, Išmokų vaikams įstatyme teisė į papildomą išmoką vaikui siejama su vaikų auginimo faktu. Nors pareiškėjas teigia, kad „auginimas turi būti vertinamas ne tik kaip fizinis gyvenimas kartu, bet ir kaip faktinis vaikų išlaikymas, nuolatinė finansinė parama bei dalyvavimas jų gyvenime“, Komisija pažymi, kad toks žodžio „auginimas“ reikšmės aiškinimas yra nepagrįstai siauras, nes šio žodžio semantinė ir

lingvistinė reikšmė yra daug platesnė. Auginimas apima ir vaikų auklėjimą, rūpinimąsi jais (žr. <https://www.zodynas.lt/terminu-zodynas/a/auginimas>), o faktas, kad du pareiškėjo vaikai Lietuvoje negyvena, tik patvirtina, kad pareiškėjas pagal ginčą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, nėra laikomas auginančiu tris vaikus.

Skundžiamame Sprendime yra visi būtinieji VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje nurodyti administracinio sprendimo turinio elementai – aptartos administraciniam sprendimui priimti reikšmingos aplinkybės, teisiniai bei faktiniai pagrindai, nurodyti sprendimo motyvai, todėl Komisija sprendžia, kad Sprendimas yra teisėtas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimą jį naikinti. Netenkinus pagrindinio pareiškėjo reikalavimo panaikinti Sprendimą, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinius pareiškėjo reikalavimus dėl įpareigojimų atsakovei nustatymo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo Asmens X skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Raminta Ramanauskienė